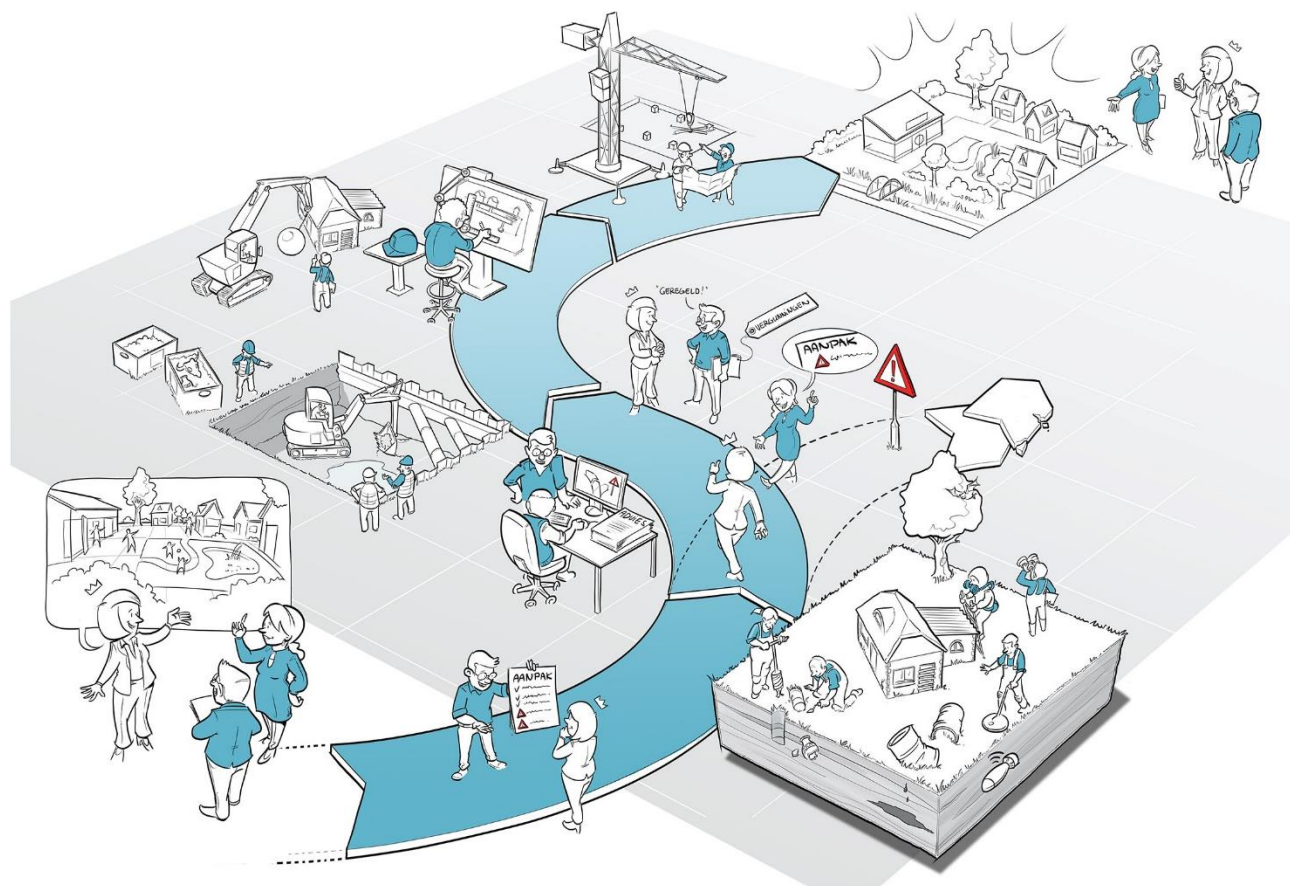


Quickscan Wet natuurbescherming – Nijverheidsstraat – Beneden-Leeuwen



RAPPORT

Datum	:	20-4-2020
Kenmerk	:	R&O19082118/RSL/rap1
Auteur	:	Dhr. R. Sluijs
Vrijgave	:	Dhr. J.T. Groeneveld
Opdrachtgever	:	Rho
		Mevr. I. Penning
		Delftseplein 27b
		3013AA Rotterdam

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel van het onderzoek	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Opzet en uitvoering van het onderzoek.....	4
2.1	Bureaustudie	4
2.2	Veldonderzoek	4
2.3	Effectenbeoordeling	4
3.	Beschrijving van het plangebied	5
3.1	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving	5
3.2	Algemene beschrijving van het plangebied	7
4.	Wettelijk kader	8
4.1	Wet natuurbescherming, onderdeel soorten	8
4.2	Omgevingsverordening Gelderland (december 2018)	9
5.	Resultaten en effectenbeoordeling	10
5.1	Vleermuizen	10
5.2	Grondgebonden zoogdieren	11
5.3	Vaatplanten	11
5.4	Vogels	12
5.5	Amfibieën en reptielen.....	12
5.6	Vissen.....	13
5.7	Overige beschermde soorten.....	13
6.	Effecten, verplichtingen en aanbevelingen	14
6.1	De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11.....	14
6.2	De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1	14
6.3	Overzicht van onderzochte beschermde soortgroepen en onderzoeksresultaten	15
6.4	Aanbevelingen.....	16
	Literatuur en bronvermelding	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho Adviseurs voor leefomgeving is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd op een grotendeels braakliggend terrein ter hoogte van Het Ambacht, tussen de Nijverheidsstraat en de Van Heemstraweg. De voorgenomen plannen betreffen de sloop van een opstal en het realiseren van nieuwbouw.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan flora en fauna heeft ten doel de voorgenomen plannen te toetsen aan de huidige natuurwetgeving zodat duidelijk wordt welke maatregelen moeten worden getroffen om overtreding van deze wet te voorkomen. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Wet natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten.

Indien overtreding niet kan worden vermeden, is in het onderhavige rapport aangegeven voor welke soorten en met welke onderbouwing ontheffing dient te worden aangevraagd. Indien aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, kan op basis van de quickscan een gedegen planning daarvan worden gemaakt.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de opzet van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op het plangebied. In hoofdstuk 4 is de reikwijdte en de doelstelling uit de Wet natuurbescherming beschreven. In hoofdstuk 5 worden conclusies getrokken uit de resultaten van het bureauonderzoek en het veldbezoek, waarna in hoofdstuk 6 de conclusies zijn samengevat. Tot slot worden aanbevelingen gedaan om de ecologische structuur in het gebied te verbeteren en wordt een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd.



Fig. 1: Het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland. De sloot rechts en de loods in het verlengde daarvan behoren er ook bij.

2. Opzet en uitvoering van het onderzoek

Het onderhavige flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen, te weten: een bronnen- en literatuuronderzoek (bureaustudie) en een biotooptoets (veldbezoek). De biotooptoets is door een ecooloog uitgevoerd op 7 april in de ochtend, bij zonnig weer, windkracht 2 en circa 12°C.

2.1 Bureaustudie

Het bronnen- en literatuuronderzoek omvat een bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachttactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet Natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Algemene soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet Natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht ex artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en omgeving

Het plangebied is gelegen in de provincie Gelderland. Het ligt in een bedrijventerrein met winkels als Jumbo en Action in het zuiden van Beneden-Leeuwen.

Binnen een straal van 10 kilometer ligt Natura 2000-gebied:

Rijntakken – 1km status stikstofgevoeligheid *niet gevoelig - gevoelig*



Fig 2: Ligging plangebied (rode kader) ten opzichte van stikstofgevoelige Natura2000 gebieden. Bron: Calculator Aerius.

Op de onderstaande kaart is te zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland.



Fig. 3: Het rode kader geeft het plangebied aan. Bron: ArcGIS map GNN.

3.2 Algemene beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland. Een watergang loopt dwars door het plangebied. De loods op onderstaande foto's wordt gesloopt. Het plangebied is vanwege de ligging op een bedrijventerrein aan verstoring van mensen en bedrijven onderhevig.





Fig 4: Foto-impressie plangebied en naaste omgeving.

4. Wettelijk kader

4.1 Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielend.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4.2 Omgevingsverordening Gelderland (december 2018)

Artikel 3.68 (vrijstelling ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud)

1. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, onder a en b, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan de in bijlage 10 Vrijstelling vangen diersoorten genoemde soorten met de in die bijlage bedoelde middelen te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen bij handelingen in de kaders, bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f en g, van de Wet natuurbescherming. Deze vrijstelling geldt alleen voor het in die bijlage aangegeven gebied en de daarin aangegeven periode.
2. Het vrijlaten van de gevangen dieren vindt zo snel mogelijk plaats in de directe omgeving op een voor de betreffende soort geschikte plek.

Bijlage 10: Gebied: binnen de gehele provincie. Periode: gedurende het hele jaar.

Aardmuis, Bosmuis, Bruine kikker, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Meerkikker, Middelste groene kikker, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Vos, Woelrat.

Voor bovenstaande soorten geldt de zorgplicht. In Gelderland houdt dat in dat deze soorten mogen worden gevangen in een vangkooi of, voor de aquatische soorten, in een schepnet, om vervolgens nabij het plangebied op een veilige plaats in vergelijkend habitat te worden teruggezet.

5. Resultaten en effectenbeoordeling

5.1 Vleermuizen

Resultaten bureauonderzoek

Het plangebied heeft een opstal waarin vleermuizen kunnen verblijven. Binnen de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen gebouwen aanwezig. De loods moet worden geïnspecteerd op mogelijke invliegopeningen voor vleermuizen. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn typische gebouwbewonende soorten die kunnen voorkomen. Ruige dwergvleermuis komt ook voor en gebruikt gebouwen als paarverblijf.

Bomen van voldoende grootte zijn in het plangebied en binnen de verstorende invloedssfeer van de werkzaamheden niet aanwezig. Het voorkomen van verblijven van boombewonende soorten kan daarom worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

De loods in het plangebied heeft een dak van plaatstaal. Openingen in het dak zijn niet gevonden. De wanden bestaan uit prefab isolatieplaten, die geen ruimtes hebben voor vleermuizen.

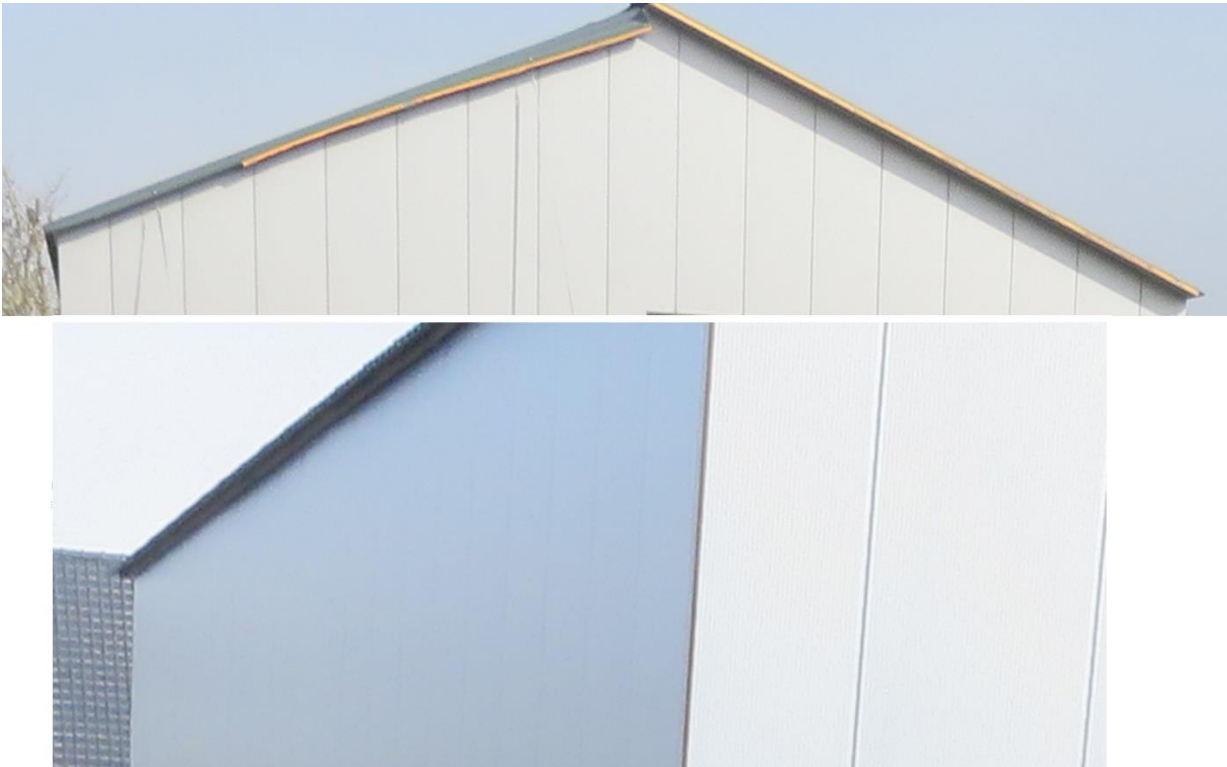


Fig 5: Close-up van aansluiting gevels op dak van de te slopen loods in het plangebied.

In het plangebied is geen groen van betekenis aanwezig: er staan 4 dennen van ca 2m hoog. Er zijn geen lijnvormige elementen aanwezig.

Conclusie vleermuizen

Geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen zijn in het plangebied niet aanwezig. Als foerageergebied heeft het plangebied geen essentiële functie. Een lijnvormig element is niet aanwezig. Op basis van het bovenstaande is het uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op vaste rust- en/of verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van biotoop zijn geen beschermde zoogdieren te verwachten. Volgens verspreidingsgegevens komen wezel, bunzing en steenmarter voor in het plangebied. De bunzing en wezel zijn niet gebonden aan een bepaald landschapstype maar hebben een voorkeur voor een kleinschalig (cultuur-) landschap. Een vereiste is wel dat er voldoende dekking aanwezig is, bijvoorbeeld in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen. De soorten komen ook wel voor in een groene bebouwde omgeving. Als verblijfplaats gebruiken ze onder meer houtstapels, oude hopen van muizen, ratten en konijnen. De steenmarter dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van beschermde) zoogdieren waargenomen. Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet waargenomen. Dekking is in het plangebied in beperkte mate aanwezig in de vorm van de stenen aan de achterzijde van de loods. Foerageergebied ontbreekt geheel in, en nabij, het plangebied. Een haas sprong weg uit het grasland nabij de stenen. Andere zoogdieren zijn niet waargenomen.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten zoogdieren aangetroffen. Foerageergebied en dekking zijn in het plangebied niet en te beperkt aanwezig. Het plangebied biedt daarom geen geschikt biotoop voor beschermde zoogdieren. Voor eventueel aanwezige algemene zoogdieren geldt de zorgplicht (§6.1).

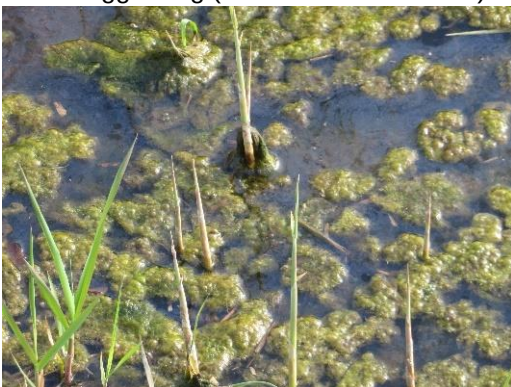
5.3 Vaatplanten

Resultaten bureauonderzoek

Op basis van biotoop kan de aanwezigheid van beschermde soorten vaatplanten worden uitgesloten.

Resultaten veldbezoek

Beschermde vaatplanten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Geconstateerd is dat het biotoop, dat met name bestaat uit regelmatig gemaaid grasland, hiervoor ongeschikt is. De sloot in het plangebied is ongeschikt voor beschermde soorten planten. Deze is bijna drooggevalen en heeft een dikke baggerlaag (zie onderstaande foto).



Conclusie vaatplanten

Geconcludeerd kan worden dat de aanwezige vaatplanten geen beschermde status hebben en ontwikkelingen niet in de weg staan.

5.4 Vogels

Resultaten bureauonderzoek

In de verspreidingsgegevens worden over de afgelopen drie jaar meerdere vogelsoorten genoemd. Huismus (*passer domesticus*), gierzwaluw (*apus apus*) en andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, worden gemeld. Bebouwing is aanwezig waardoor geschikte invliegopeningen aanwezig kunnen zijn voor gierzwaluw of huismus. Vanwege het ontbreken van bomen in of nabij het plangebied worden andere soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is niet verwacht.

Resultaten veldbezoek

Het plangebied is geen broed- of foerageergebied voor huismussen en gierzwaluw, omdat invliegopeningen voor beide soorten ontbreken. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen in het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer van de werkzaamheden. Het biotoop in het plangebied is ongeschikt voor soorten met een jaarrond beschermd nest.

Conclusie vogels

In het plangebied en omgeving zijn geen (overblijfselen van) jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Huismussen zijn in het plangebied of binnen de versturende invloedssfeer daarvan, niet gesignaleerd. Daarom doet het plangebied geen dienst als (essentiële) foerageerplaats of schuilplaats voor huismussen. In het plangebied en binnen de versturende invloedssfeer van de werkzaamheden broeden mogelijk algemene soorten vogels.

Het is verboden vogels tijdens het broeden te verstoren. Overtreding op vogels kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen (broedseizoen is tussen half maart en half juli) te werken. Eveneens kan worden gestart voor het broedseizoen, om daarna met continue (weekenden uitgezonderd) verstoring door te werken in het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen.

5.5 Amfibieën en reptielen

Resultaten bureauonderzoek

De aanwezigheid van beschermde soorten reptielen, kan door het biotoop en ligging ten opzichte van hun dichtstbijzijnde natuurlijke habitat worden uitgesloten. Wat betreft amfibieën komen de rugstreeppad en kamsalamander voor in de omgeving van het plangebied.

Rugstreeppadden zijn warmteminnend en komen daarom vooral voor in gebieden waarvan de bodem vaak sterk opwarmt en waarin ze kunnen graven. De rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is bouw materiaal om onder te schuilen een voorwaarde. Water dat snel opwarmt moet eveneens in de buurt zijn.

De kamsalamander komt voor in kleinschalige landschappen met bossen, heggen en struwelen. Het voorplantingsbiotoop (bezet vanaf half maart) bestaat uit matig voedselrijke tot voedselrijke stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De poel mag niet geheel beschaduwde zijn en moet permanent water bevatten. Beschermde amfibieën komen voornamelijk voor in schone poelen en vijvers in heide- of veengebieden en in uiterwaarden.

Resultaten veldbezoek

Amfibieën zijn niet waargenomen. De watergang is geschikt voor rugstreeppad als voortplantingswater, omdat die ondiep is en vrij van vissen. Los zand voor rugstreeppad om zich in te graven voor de winter is niet aanwezig, omdat het plangebied bestaat uit grasland of verharding waar stenen worden opgeslagen. Geconstateerd is dat het plangebied geen geschikt landbiotoop voor rugstreeppad vormt. Schone poelen die permanent water bevatten zijn niet aanwezig in het plangebied. Hierdoor is het plangebied ongeschikt terrein voor kamsalamander.

Conclusie amfibieën en reptielen

Beschermde amfibieën en reptielen kunnen op basis van biotoop worden uitgesloten. Algemene soorten kikkers worden gezien het biotoop, mogelijk verwacht aanwezig te zijn. Bij werkzaamheden aan de watergang geldt de zorgplicht (zie §5.6). Vanwege de afwezigheid van de beschermde

rugstreeppad, kamsalamander en andere beschermde amfibieën, zijn nader onderzoek naar het voorkomen van, en maatregelen met betrekking tot, rugstreeppad en andere amfibieën niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Resultaten bureauonderzoek

De volgende vissen zijn in Nederland beschermd: beekdonderpad, beekprik, elrits, Europese rivierkreeft, gestippelde alver, grote modderkruiper en kwabaal. Op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF komen kwabaal en grote modderkruiper voor.

De kwabaal is nachtactief en overdag verschuilen de dieren zich in oeverholten of tussen stenen. De voortplanting vindt plaats in de maanden januari tot maart en kan met name in riviersystemen voorafgegaan worden door een stroomopwaartse migratie vanaf november. In stromende wateren groeien de larven op in ondiepe overstromingsvlakten, in meren in de bovenste waterlaag en de oeverzone.

De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. De soort heeft een voorkeur voor verlandende wateren in laag dynamische overstromingsvlakten en moerasgebieden. In Nederland ligt een aanzienlijk deel van het leefgebied in de sloten van ingepolderde voormalige overstromingsvlakten.

Resultaten veldbezoek

De sloot naast het plangebied kan deels droogvallen en wordt regelmatig geschoond. Een goed ontwikkelde onderwatervegetatie is niet aanwezig. De sloot is door eutrofiëring bijna dichtgeslibt. Voor beide soorten beschermde vissen is het plangebied ongeschikte habitat. Omdat het slotensysteem niet, of over een zeer grote afstand, met duikers is verbonden met andere slotensystemen in de regio, is ook uitgesloten dat grote modderkruiper het plangebied kan bereiken.

Conclusie vissen

Met beschermde vissen hoeft geen rekening gehouden te worden. Voor algemene soorten geldt: Werkzaamheden in de watergangen dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden in de maanden september en oktober (na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën). Werkzaamheden in watergangen kunnen alleen plaatsvinden als zowel de watertemperatuur als de luchttemperatuur boven het vriespunt en beneden de 25 °C liggen en wanneer er geen sprake is van ijsvorming. Als de sloot gedempt wordt is ecologische begeleiding noodzakelijk. Bagger dat vrijkomt tijdens werkzaamheden dient gecontroleerd te worden op aanwezigheid van dieren (amfibieën en vissen). Indien dieren worden aangetroffen, dienen de soorten teruggeplaatst te worden in een geschikt leefgebied in de nabije omgeving, waar geen werkzaamheden zullen plaatsvinden.

5.7 Overige beschermde soorten

Resultaten bureauonderzoek

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelden die vermeld worden in de Wet natuurbescherming zijn aanwezig in een ander verspreidingsgebied en biotoop dan het plangebied. Meldingen van deze soorten in het plangebied zijn er niet.

Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop ongeschikt is voor beschermde soorten libellen en vlinders, vanwege het ontbreken van poeltjes of specifieke waardplanten voor voortplanting.

Conclusie overige beschermde soorten

Met beschermde ongewervelde diersoorten hoeft op grond van biotoop en verspreidingsgegevens geen rekening gehouden te worden.

6. Effecten, verplichtingen en aanbevelingen

Uit bureaustudie en biotooptoets is naar voren gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten. Eveneens is het plangebied ongeschikt biotoop voor beschermde soorten.

De voorgenomen werkzaamheden hebben daarom geen negatieve effecten op beschermde soorten flora en fauna.

De zorgplicht van de Wet natuurbescherming is altijd van toepassing. Hieronder wordt geadviseerd hoe aan deze zorgplicht invulling kan worden gegeven.

6.1 De zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zodra een in het wild levend dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied.

6.2 De zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Als in het broedseizoen wordt gewerkt is een negatief effect op broedvogels niet uitgesloten. De start van het broedseizoen is gesteld op 15 maart, maar deze datum kan per jaar verschillen. Als het heel mooi weer is, begint dit eerder. In principe geldt dat als een vogel is gestart met het bouwen van een nest in een boom, de boom niet meer gekapt mag worden. Als de werkzaamheden na 15 maart uitgevoerd worden, is het noodzakelijk een ecooloog te laten beoordelen of er gebroed wordt en of daarmee verstoring van broedvogels plaatsvindt, alvorens te beginnen met de werkzaamheden. Overtreding op vogels kan voorkomen worden door buiten het broedseizoen (globaal tussen half maart en half juli) te werken. Eveneens kan worden gestart voor het broedseizoen, om daarna met continue (weekenden uitgezonderd) verstoring door te werken in het broedseizoen, zodat vogels niet tot broeden komen.

6.3 Overzicht van onderzochte beschermde soortgroepen en onderzoeksresultaten

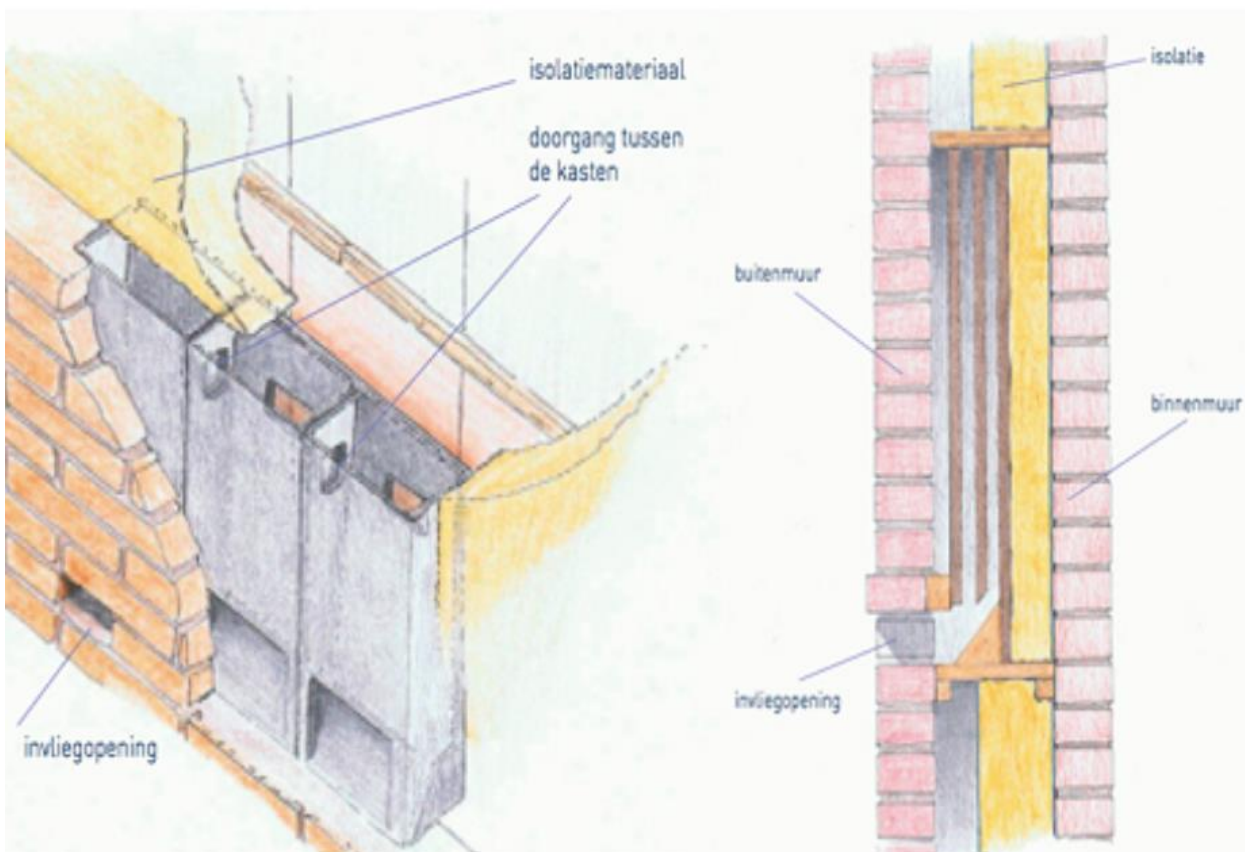
Soort(groep)	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen verblijfplaatsen aanwezig, het plangebied heeft geen essentiële functie voor vleermuizen.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vogels	Nee*	Nee	Nee	Houdt rekening met het broedseizoen.
Amfibieën en reptielen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Vissen	Nee*	Nee	Nee	Bij demping sloot is ecologische begeleiding noodzakelijk.
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soorten aanwezig.

Geadviseerd wordt om de onderzoeksresultaten voor te leggen aan het bevoegd gezag om na te gaan of zij kunnen instemmen met de onderzoeksresultaten en bovengenoemde conclusies.

6.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen nieuwbouw de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte. Eveneens kunnen vleermuisstenen worden ingemetseld (foto links boven). Zie literatuurlijst voor vermelding naar brochure vleermuisvriendelijk bouwen.



Vrijwel onzichtbare inbouw van vleermuisstenen en technische informatie over de plaatsing daarvan.



- Er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

- Voor huismussen kan ruimte open gelaten worden onder de eerste twee rijen dakpannen van de goot. Om te voorkomen dat mussen het gehele dak gaan gebruiken kan vogelschroot gemonteerd worden op de derde rij daklatten.

- Huismussen hebben behoefte aan schuilplaatsen in de omgeving van het nest. Het planten van inheemse bomen heeft de voorkeur. Liguster, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn en vlier zijn ook bomen die in een haag geplant kunnen worden en goede bescherming voor huismus geven. Bovendien dragen ze bessen.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

<https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

Literatuur en bronvermelding

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Bats of Britain and Europe, C. Dietz and A. Kiefer, Bloomsbury 2016

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland

Kennisdocument Rugstreeppad, *Bufo calamita*, Versie 1.0, juli 2017, BIJ12

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Nationale databank flora en fauna (NDFF). 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/>

Sovon Vogelonderzoek Nederland: www.sovon.nl

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.